

17 APRIL 2011 – PALMZONDAG • PASSIE VAN DE HEER

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Kruiswoorden

DE LITURGIE VAN PALMZONDAG IS vol contrasten. Ze begint blij met de intredeprouce: „Hosanna in de hoge.” Zoals de engelen op kerstnacht, toen het nog allemaal moest beginnen. Maar zelfs in deze blijde intrede steekt een engel: Jezus rijdt op een ezeltje, niet op een trots wit paard. De eerste lezing heeft het over de lijdende dienaar, die zijn leven geeft en toch mensen blijft bemoedigen (Jesaja). De Brief aan de christenen van Filippi spreekt van ontleding: „Jezus heeft vrijwillig het bestaan van een mensenslaaf op zich genomen”. Maar dan volgt een belofte: „Jezus wordt verheven boven alle namen.” Daarna lezen we het lijdensverhaal volgens Matteüs. Iedere evangelist vertelt het verhaal met eigen accenten, wellicht naar een eigen publiek geschreven. Zo verschillen de laatste woorden van Jezus nogal. Het is een oude gewoonte in de Kerk die woorden bijeen te sprokkelen uit de verschillende evangelies. Ze heten dan de zeven kruiswoorden.

Het eerste kruiswoord is: „Vader, vergeef mijn beulen, want ze beseffen niet wat ze doen” (Lucas 23, 34). Dat is niet waar. De beulen en de overheden wisten wel wat ze deden. Het was een vooropgezet plan. Vergeven is echter een refrein van Jezus: in het Onzevader, bij de lamme door het dak, in de parabel van de rentmeester, enzovoorts. Je vindt altijd terechte redenen om niet te vergeven. Maar Jezus gaat eroverheen. Vergiffenis is gratis en redeloos. En ze helpt ook niet steeds, want de beulen dobbelen verder om de kleren van Jezus.

Het tweede kruiswoord is de eerste heiligverklaring ooit, maar ook een woord van vergeving. Te midden van een zee van haat zegt Jezus tot de boef naast Hem: „Vandaag kom je samen met Mij thuis in het paradijs” (Lucas 23, 43). Die buur van Jezus heeft net gehoord: „Vader, vergeef het hun.” Hij vraagt op zijn beurt vergiffenis: „Denk aan mij, Jezus, alsjeblief.” Zoals we bij de communie zeggen: „Spreek slechts één woord en ik zal genezen zijn.” Het gebeurt. Die boef is genezen voor Goed.

Bij Johannes (19, 26-27) lezen we een kort gesprek tussen Jezus, zijn moeder en Johannes: „Moeder, Johannes is voortaan je zoon, en Johannes, Maria is voortaan je moeder. Zorg voor elkaar en voor alle moeders en alle kinderen.” Twee woorden van vergeving eerst en dan het derde kruiswoord van verzoening: mensen aan elkaar geven. Maria zorgt voor alle leerlingen van Jezus. Ze zijn haar dochters en zonen. En alle leerlingen vinden in haar een Moeder.

Het vierde kruiswoord vinden we bij Marcus (15, 34) en bij Matteüs (27, 46): „Mijn God, waarom heb Je Mij verlaten?” Jezus verbindt mensen, maar voelt zichzelf eindelijk alleen. Op de Olijfberg had Hij gezegd „jouw wil geschiede”, maar nu is het anders. Of toch niet? Jezus formuleert de verlatenheid in de vorm van een gebed. Hij spreekt God aan. En het hopeloze vers is het begin van psalm 22, die eindigt in vertrouwen. Dat wisten alle omstanders, omdat ze de psalm uit het hoofd kenden.

Zou het toch waar zijn dat hoe meer je met God spreekt, hoe meer Hij voor ons gaat bestaan? „Ik heb dorst”, zegt Jezus (Johannes 19, 28). Onvermijdelijk roept dit woord het gesprek op met de Samaritaanse vrouw, drie zondagen geleden. Een gewone dorst, zeker in die situatie, zoals zieken met droge lippen. Maar ook een diepere dorst: dorst naar mensen. Dorst naar mensen die het levende water willen vinden en zelf bron willen worden. Dorst naar de Geest die moet komen voor allen die dorst hebben naar zin en hoop. Straks vloeit er Water uit de wonde in het hart van Jezus.

Het zesde woord vinden we opnieuw bij Johannes (19, 30): „Het is volbracht.” Dertig jaar timmerman, drie jaar prediker, drie dagen doodangst, drie uur doodstrijd op het kruis. Nu moet de Vader het maar overnemen. De graankorrel sterft om leven te geven. En de Vader zal overnemen.

Het zevende woord staat bij Lucas (23, 46): „Vader, in jouw handen leg Ik mijn geest.” Net zoals het eerste en het vierde kruiswoord is dit een gebed, een directe aanspreking van God. Het is een variatie op „jouw wil geschiede” van zijn moeder, en op Jezus’ „jouw wil geschiede” op de Olijfberg. Dit is een gebed dat we in alle omstandigheden kunnen herhalen: „Jouw wil geschiede. Jij, God, weet wat best is voor mij. Wij doen wat we kunnen, maar we vertrouwen erop dat Jij overneemt als we niet meer kunnen, angstig, ziek, overstuurd, eenzaam.”

Zeven kruiswoorden om de Goede Week te overbruggen tot Pasen.

EVANGELIE BIJ DE PALMLITURGIE

MATTEUS 21, 1-11

Toen Jezus en zijn leerlingen Jeruzalem naderden en de Olijfberg bestegen in de richting van Betfage, zond Jezus twee van hen vooruit met de opdracht: „Ga naar het dorp, daar vóór u, en het eerste dat ge zult vinden, is een vastgebonden ezelin met een veulen. Maakt die los en brengt ze bij Mij. En als iemand u een aanmerking maakt, zegt dan: ‘De Heer heeft ze nodig, maar zal ze spoedig terugsturen.’”

Dit gebeurde, opdat in vervulling zou gaan het woord van de profeet: „Zeg aan de dochter van Sion: ‘Zie, uw Koning komt tot u, zachtmoedig en gezeten op een ezel, op een veulen, het jong van een lastdier.’”

De leerlingen begaven zich op weg en deden wat Jezus hun had opgedragen. Zij brachten de ezelin met haar veulen, legden er hun mantels overheen en Hij ging erop zitten. Zeer velen uit het volk spreidden hun mantels uit op de weg, terwijl anderen de weg bedekten met twijgen die zij van de bomen hadden gesneden. De mensen die Hem omstuwden, jubelden: „Hosanna, Zoon van David, gezegend Hij die komt in de naam van de Heer! Hosanna in den hoge!”

Toen Hij Jeruzalem binnentrok, raakte de hele stad in beroering en men vroeg: „Wie is dat?” Het volk antwoordde: „Dit is de profeet Jezus uit Nazaret in Galilea.”

EERSTE LEZING

JESAJA 50, 4-7

God de Heer heeft Mij de gave van het woord geschonken: ik versta het de ontmoedigen moed in te spreken. Elke morgen spreekt Hij zijn woord, elke morgen richt Hij het woord tot Mij en ik luister met volle overgave. God de Heer heeft tot mij gesproken en ik heb mij niet verzet, ik ben niet teruggedeinsd. Mijn rug bood ik aan wie mij sloegen, mijn wangen aan wie mij de baard uitrukten, en mijn gezicht heb ik niet afgewend van wie mij smaadden en mij bespudwen. God de Heer zal mij helpen: daarom zal ik niet beschaamd staan en zal ik geen spier vertrekken. Ja, ik weet dat ik niet te schande zal worden.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE FILIPPENZEN 2, 6-11

Broeders en zusters,

Hij, die bestond in goddelijke majesteit, heeft zich niet willen vastklampen aan de gelijkheid met God. Hij heeft zichzelf ontledigd en het bestaan van een slaaf op zich genomen. Hij is aan de mensen gelijk geworden. En als mens verschenen heeft Hij zich veronderd door gehoorzaam te worden tot de dood, tot de dood aan het kruis. Daarom heeft God Hem hoog verheven en Hem de Naam verleend die boven alle namen is. Opdat bij het noemen van zijn Naam zich iedere knie zou buigen in de hemel, op aarde en onder de aarde; en iedere tong zou belijden, tot eer van God de Vader: Jezus Christus is de Heer.

EVANGELIE

MATTEUS 26, 14 – 27, 66

Het passie-evangelie is te lang om hier af te drukken. Lees dus Matteüs’ lijdensverhaal in De Nieuwe Bijbelvertaling (2005), bladzijde 1709 tot 1713, De bijbel (geheel herziene uitgave 1995), bladzijde 1490 tot 1494 of het Lectionarium voor zon- en feestdagen. A-, B- en C-cyclus, ICLZ, Brussel, 1996, C-cyclus, bladzijde 116 tot 126.

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net